

ÖZET

1. MİMARİMİZDE DİNİN İZLERİ

Toplum hayatında dinin çok önemli bir yeri vardır. Din, bütün toplumların örf ve âdetlerini, sanat ve estetik anlayışlarını ve mimarilerini etkilemiştir. Örneğin Müslüman ecdadımızın yaptığı birçok mimari eserde dinin izlerini görmek mümkündür. Atalarımız tarafından inşa edilen cami, medrese, han, hamam, köprü, aşevi, şifahane, külliye, mescit gibi birçok yapıda İslam dininin izlerini görmek mümkündür.

Caminin Bölümleri:

Mihrap: Caminin içerisinde imamın cemaate namaz kıldırırken durduğu kible istikametindeki bölümdür.

Minber: Mihrabın sağında bulunan cuma ve bayram namazları için imamın hutbe okumak için çıktığı merdivenli yüksekçe yer.

Vaaz kürsüsü: Camide hatibin cemaate vaaz vermek için çıkıp oturduğu yüksekçe yer. Camilerde vaaz kürsüsü genellikle sol tarafta bulunur.

Minare: Caminin dışında bulunan, müezzinlerin ezan okudukları ince ve uzun yapıdır. Caminin birden fazla minaresi bulunabilir.

Şadırvan: Caminin avlusunda bulunan abdest almak için yapılmış yerlerdir.

Osmanlıda cami mimarisi denince ilk akla gelen kişi büyük usta Mimar Sinan'dır. Mimar Sinan tarafından inşa edilen, İstanbul'daki Şehzadebaşı, Mihrimah Sultan ve Süleymaniye camileri ile Edirne'deki Selimiye Camii mimarimizdeki dinin izlerini en güzel yansıtan şaheserlerdendir.

Mimarimizdeki dinin izlerini sadece camilerimizde değil bir eğitim kurumu olan medreselerimizde de görüyoruz. Erzurum'daki Çifte Minareli Medresesi, Konya'daki İnce Minareli ve Karatay Medresesi, Sivas'taki Gök Medresesi, Kayseri'deki Gevher Nesibe Sultan Medresesi bu medreselerdendir.

2. MUSİKİMİZDE DİNİN İZLERİ

Ezan: Kılınması farz olan beş vakit namazın ve cuma namazının vaktinin geldiğini Müslümanlara duyurmak için okunan ve sözleri Hz. Peygamber'in sünneti ile belirlenen namaza çağrı sözleridir.

Salâ: Müslümanları bayram ve cuma namazına çağırarak, kandilleri duyurmak veya bazı yerlerde cenaze olduğunu ve cenaze namazının kılınacağını eş, dost, ak-raba ve komşulara haber vermek amacıyla okunan salâtü selamdır.

Tekbir: Yüce Allah'ın (c.c.) büyüklüğünü, yüceliğini anmak için söylenen ve "Allah en büyüktür." anlamına gelen "Allahü Ekber" sözüdür.

3. EDEBİYATIMIZDA DİNİN İZLERİ

Bizim toplumumuzda İslamiyet'in kabulü ile beraber edebî eserlerde dinî unsurlar sıklıkla görülmüştür. İslam dininin etkisi ile tasavvuf edebiyatı diye isimlendirilen bir tür açığa çıkmıştır. Hoca Ahmet Yesevî, Hacı Bektaş Veli, Mevlânâ, Yunus Emre ve Erzurumlu İbrahim Hakkı gibi gönül erenleri tasavvuf edebiyatının başta gelen temsilcilerindendir. Eserlerinde İslam kültür ve ahlakını yansıtmışlardır.

Edebiyatımızda dinin izlerini: münacat, naat, tevhid, mevlid ve ilahi gibi başlıklar altında inceleyebiliriz.

4. ÖRF VE ÂDETLERİMİZDE DİNİN İZLERİ

Örf: bir toplumda, uygulanagelen, kuşaktan kuşağa iletilen, kültürel değer, alışkanlık ve davranışlardır.

Âdet: bir şeyi eskiden görüldüğü gibi yapma alışkanlığıdır.

Örf ve âdetlerimizde dinin etkisini, düğün, sünnet, isim koyma, mevlit merasimleri, kandiller ve bayramlaşmada sıkça görebiliriz.

5. BİR PEYGAMBER TANIYORUM: HZ. SÜLEYMAN (A.S.)

Kur'an-ı Kerim'de Hz. Süleyman'ın (a.s.) ismi on altı yerde geçmektedir. Hz. Süleyman (a.s.), Hz. Davud'un (a.s.) oğludur. İsrâiloğulları'na gönderilen hükümdar peygamberdir. Kur'an-ı Kerim'de üstün kılındığı, salih, hâkim, anlayışlı bir kul olduğu ve keskin zekâsı ile karmaşık meseleleri kolayca çözüme kavuşturduğundan bahsedilir.

Hz. Süleyman (a.s.), babası Hz. Davud'un (a.s.) vefatından sonra İsrailoğullarına hükümdar olmuştur. Hz. Süleyman (a.s.) büyük bir saltanat ve mülk sahibi olmuştur. Hz. Süleyman (a.s.) hükümrânlığı Filistin, Ürdün ve Suriye'yi içine alan bölgede olmuştur.

Hz. Süleyman (a.s.), babası Hz. Davud'un (a.s.) inşasını başlattığı Mescid-i Aksâ'nın yapımını tamamladı. Mescid-i Aksâ çok gösterişli ve ihtişamlı bir mabed olarak inşa edilmiştir.

İsra ve Miraç olayının gerçekleştiği, birçok mucizenin beraber gerçekleştiği Mescid-i Aksâ, Müslümanlar için önemli bir yere sahiptir.

5. ÜNİTE

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

1. Osmanlıda cami mimarisi denince ilk akla gelen kişidir. İstanbul'daki Şehzadebaşı, Mihrimah Sultan ve Süleymaniye camileri ile Edirne'deki Selimiye Camii mimarimizdeki dinin izlerini en güzel yansıtan şaheserlerdendir.

Hakkında bilgi verilen ünlü mimarımız kimdir?

- A) Fatih Sultan Mehmet
- B) Mimar Sinan
- C) Ahmet Yesevi
- D) İbn-i Sina

2. *"Kişinin, bir başka kişi ile birlikte kıldığı namaz tek başına kıldığı namazdan; iki kişi ile birlikte kıldığı namaz, bir kişi ile birlikte kıldığı namazdan daha sevaptır. Cemaat ne kadar çok olursa bu namaz Allah'a o nispette sevimlidir."* (Hadisi Şerif)

Peygamber Efendimizin bu hadisi şerifi Mimarimizdeki dinin izlerini gösteren hangi yapıların gelişmesine tesir etmiştir?

- A) Medrese
- B) Külliye
- C) Cami
- D) Kervansaray

3. **Caminin içerisinde imamın cemaate namaz kıldırırken durduğu kible istikametindeki bölüm aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Mihrap
- B) Minber
- C) Şadırvan
- D) Minare

4. **Aşağıdaki verilen terimlerden hangisi caminin iç kısmında yer almaz?**

- A) Vaaz Kürsüsü
- B) Minber
- C) Mihrap
- D) Minare

5. **Aşağıdaki ifadelerden hangisi ezan okunurken söylenmez?**

- A) Allâh-ü Ekber
- B) Hayye ale's-salâh
- C) Lâ ilâhe illallah
- D) Kad kameti's-salah

6. **Peygamber Efendimize övgü sözleri içeren, halk arasında mevlit olarak bilinen eserin sahibi kimdir?**

- A) Süleyman Çelebi
- B) Mimar Sinan
- C) Yunus Emre
- D) Aşık Veysel

5. ÜNİTE

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME SORULARI

7. Eskişehir'in Sivrihisar beldesinde dünyaya gelmiştir. "*Divan*" ve "*Risaletü'n-Nushiye*" olmak üzere iki eseri vardır. Şiirleri tasavvufi konuları içermektedir. Türkçeyi çok güzel kullandığı ve eserleri kolay anlaşıldığı için eserleri çok okunmuş ve ünü yaygınlaşmıştır.

Hakkında bilgi verilen ünlü tasavvuf şairimiz kimdir?

- A) Süleyman Çelebi
- B) Ahmet Yesevi
- C) Yunus Emre
- D) Hacı Bektaş Veli

8. Örf ve âdetlerimizde dinin etkisine aşağıdaki başlıklardan hangisi örnek olarak gösterilemez?

- A) Dinî bayramlar
- B) Kandil geceleri
- C) Çocuklara isim verilerek, kulağına ezan okunması
- D) Kadınların gün yapması

9. İsrâiloğullarına gönderilen hükümdar bir peygamberdir. Rüzgâr emrine verilmiştir. Kuşların ve karıncaların dili kendisine öğretilmiştir. İlk kiblemiz olan Mescid-i Aksa'nın, babası tarafından başlanılan yapımını tamamlamıştır.

Bilgileri verilen peygamber aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hz. Musa (a.s.)
- B) Hz. Davud (a.s.)
- C) Hz. İbrahim (a.s.)
- D) Hz. Süleyman (a.s.)

10. Aşağıda edebiyatımızda dinin izlerini taşıyan eserler ve yazarları eşleştirmesinden hangisi yanlıştır?

- A) Yunus Emre-Risaletü'n-Nushiye
- B) Mevlana-Mesnevi
- C) Ahmet Yesevi-Vesiletün-Necat
- D) Mimar Sinan-Selimiye

5. ÜNİTE

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

B

C

A

D

D

A

C

D

D

C

DOĞRU SAYISI

YANLIŞ SAYISI